

“El lector pot jugar a descobrir quins personatges són reals i quins no”

Bea Cabezas (Barcelona, 1976), periodista i escriptora, publica a Columna la seva segona novel·la, *La ciutat vertical*, premi Carlemany. La novel·la anterior, *El monestir de les ombres*, és del 2008.

—La novel·la parla d'un Joan Casas que de nen emigra a Nova York el 1880, i també del seu fill Daniel, un arquitecte que treballa en la construcció de l'Empire State, els anys 20. Els protagonistes són inventats, però són envoltats de personatges reals, poc o molt coneguts. Per a fer-la tan versemblant com fos possible?

—Sí. Hi incorpore personatges reals, amb la condició que no interfereixin gaire la història, perquè quedi clar que situo l'acció en un temps i unes circumstàncies històriques concretes. També n'hi ha que poden semblar reals però que no ho són. No diré quins. Descobrir quins són reals i quins no pot ser un exercici per al lector.

—El primer capítol va datat: 16 de desembre del 1929. Però el segon, no. Has de llegir unes quantes frases del text per a veure que el segon capítol és el manuscrit del pare, la novel·la autobiogràfica del pare, que el fill anuncia que comença a llegir al final del primer capítol.

—M'agrada que el lector vagi descobrint les coses a poc a poc, en comptes de donar-les-hi molt mastegades. El capítols del present s'obren amb la data i els altres —que, a més, són escrits en primera persona—, no en porten. Per tant, queda molt clar quan és present i quan és passat.

—En Joan Casas escriu unes memòries fidels?

—És una barreja entre memòries i novel·la. Penso que no sap ben bé què escriu. Relata, això sí, la seva vida, de manera literària, dramàtica. Durant tota la novel·la ha perseguit la seva vocació d'escriure i acaba escrivint la seva gran obra a partir de la seva vida. També jugo una mica amb el fet que a vegades, quan recordem, la manera com ho recordem canvia una mica allò que va passar, sobretot quan fa molts anys que va passar. Ho recordes com hauries volgut que hagués passat. Allò que explica és cert, però mai no sabrem si realment va passar d'aquella manera. És la seva visió i no podem contrastar-la amb terceres visions.

Bea Cabezas publica a Columna la novel·la *La ciutat vertical*, ambientada a Nova York. És premi Carlemany.

—Heu volgut descriure una ciutat que és difícil, per a un emigrant, i alhora oberta, plena de possibilitats.

—Sí. Jo hi visc, en unes condicions molt millors que les de l'emigrant sense recursos que hi arribava a final del XIX, i tens la sensació que tothom és estranger com tu i que, per tant, tindràs les mateixes oportunitats i inconvenients que tots. És una ciutat en canvi constant, i un es reinventa a mesura que la ciutat es reinventa. Això es nota amb la crisi. Nova York és una de les ciutats que més ràpidament s'ha recuperat.

—En Daniel es mou entre la incomoditat que li causa el record del pare, que el va abandonar de petit, i la voluntat de recuperar-lo, de quedar en pau amb ell, no?

—És impossible d'oblidar un pare que t'ha fet mal i, a més, haurà de descobrir qui l'ha mort, però en el fons el preocupa saber per què el va abandonar de petit, què va passar llavors, saber si l'estimava

o no, saber si era una bona persona, si l'estimava. T'has de sentir una mica orgullós d'ell, o si més no estar en pau amb ell, per a continuar endavant. De fet, el manuscrit afectarà la seva manera de veure com ha de viure la vida. Pensava que havia triat el camí correcte i s'adona que potser de l'altra banda, totalment diferent del pare, comet gairebé els mateixos errors. El manuscrit canviarà el seu destí. El passat es pot amagar, però no es pot esborrar. I, tard o d'hora, com diu un personatge de la novel·la, truca a la porta. Normalment, quan menys t'ho esperes i quan menys ho desitges.

—En Joan Casas és un home que es deixa anar, més ben dit, arrossegar, no?

—Al principi sí. Quan és jove no sap ben bé què fer. Ja se'n va als Estats Units, per indicació de l'oncle, sense saber si realment hi volia anar. I si entra en una banda juvenil és perquè ho feien la majoria de nens i joves del barri, el Lower East Side de Manhattan. Més tard intenta espavilar-se, surt del carrer, vol convertir-se en un home honorat, i és quan va a buscar l'arquitecte Guastavino i vol introduir-se en el món del periodisme. Hi ha una evolució.

Lluís Bonada